

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΩΝ

Ερμού 136, 10553 Αθήνα. Τηλ-Fax.: 2103252214, 6937075765, E-mail: archaeol@otenet.gr, www.sea.org.gr

Αθήνα, 31/7/2017

Αρ. Πρωτ. : 407

Προς

Την Επιτροπή Διαλόγου για τη Συνταγματική Αναθεώρηση

Προτάσεις του ΔΣ του ΣΕΑ για τη διατήρηση του άρ. 24 κατά τη διαδικασία της ηλεκτρονικής διαβούλευσης για τη Συνταγματική Αναθεώρηση

Το Σ.24 συνιστά την πλέον ώριμη διατύπωση της ελληνικής έννομης τάξης για την προστασία του ιδιαίτερου περιβάλλοντος της χώρας, φυσικού και ανθρωπογενούς, το οποίο σε αυτές τις επιμέρους εκφάνσεις του γίνεται αντιληπτό ως μια αδιάσπαστη και αρμονική ενότητα.

Ο νομοθέτης ήδη κατά το 1975 εισήγαγε μια πρωτοποριακή διάταξη σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, ανάγοντας σε κανόνα συνταγματικής περιωπής τις αρχές της φυσικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς, συνδέοντάς τις με την προστασία της φυσικής και πνευματικής υπόστασης του ατόμου και ευρύτερα του πληθυσμού. Το ίδιο άρθρο, όπως έχει διαμορφωθεί μετά την πλέον πρόσφατη αναθεώρησή του, το 2001, ορίζει το περιβάλλον ως το σύνολο των φυσικών και ανθρωπογενών παραγόντων που αλληλεπιδρούν και καθορίζουν την οικολογική ισορροπία, τη ζωή και την υγεία των κατοίκων, την ιστορία και τον πολιτισμό, αναγνωρίζοντάς τους το δικαίωμα στο περιβάλλον ως προσωπικό αλλά και ως συλλογικό. Η πολιτιστική διάσταση του περιβάλλοντος, η οποία ενώνεται κατά τον συνταγματικό νομοθέτη με την έννοια του φυσικού περιβάλλοντος, δημιουργεί στη Διοίκηση την υποχρέωση να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα για τη διασφάλιση του δικαιώματος στην απόλαυσή του και στην προστασία του στο διηνεκές.

Το Σ.24 ενσωματώνει τις έννοιες της αειφορίας και της βιωσιμότητας, της πρόβλεψης δηλαδή για τη διασφάλιση των πόρων, φυσικών και πολιτιστικών, ώστε οι μελλοντικές γενιές να απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα με τη σημερινή επί του περιβάλλοντος. Η έννοια της βιωσιμότητας, κορυφαία αξία στην έννομη τάξη, αποτελεί τη λυδία λίθο με την οποία αξιολογείται κάθε κανονιστική ρύθμιση που επηρεάζει άμεσα ή έμμεσα το περιβάλλον, και εκφράζεται με τον πλέον σαφή τρόπο στο Σ.24. Υπό αυτές τις παραμέτρους οι έννοιες της αειφορίας και της βιωσιμότητας ταυτίζονται με τη νομιμότητα και τελικά με το Κράτος Δικαίου. Επισημαίνεται, άλλωστε, ότι η βιωσιμότητα συνιστά έννομη αξία η οποία έχει νομικώς κατοχυρωθεί στην Παγκόσμια Διάσκεψη του Ρίο, καθώς και τις Ευρωπαϊκές Συνθήκες Μάαστριχτ και Άμστερνταμ

και διά του Σ.28 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού ελληνικού δικαίου και υπερισχύουν από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου.

Ειδικότερα για την πολιτιστική κληρονομιά ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων θα ήθελε να τονίσει ότι πρόκειται όχι μόνο για το σύνολο των υλικών έργων που κατέλειπε ο άνθρωπος κατά το πέρασμά του από τη χώρα, αλλά και των άυλων, υψηλών εννοιών, όπως αυτές εκφράστηκαν μέσα από τα κείμενα και την προφορική παράδοση και τις άλλες καλλιτεχνικές εκφάνσεις (μουσική, χορός, τέχνες). Όλες αυτές οι δημιουργίες δεν αποτελούν προϊόντα του πνεύματος του ανθρώπου γενικώς, αλλά ειδικώς του ανθρώπου που έζησε στο συγκεκριμένο φυσικό και ιστορικό περιβάλλον, που άντλησε έμπνευση από αυτό και βασίστηκε στις κατακτήσεις και εμπειρίες των προηγούμενων γενεών, προκειμένου να αποτυπώσει στην ύλη και να εκφράσει τον εκάστοτε δικό του λόγο. Σε αυτό το πλαίσιο, η έννοια του πολιτιστικού περιβάλλοντος είναι άρρηκτα δεμένη με την αντίστοιχη του φυσικού και η Πολιτεία, βασικός εκφραστής του Κράτους Δικαίου, οφείλει να λαμβάνει όλα τα προληπτικά μέτρα για την προστασία του.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, η αρραγής αυτή ενότητα που πλαισιώνει το ελληνικό τοπίο, να αποτελέσει στο διηνεκές το χώρο φυσικής και πνευματικής ανάπτυξης των μελλοντικών γενεών, ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων εκφράζει τη βεβαιότητα ότι ο συνταγματικός νομοθέτης δεν θα νοθεύσει ούτε στο ελάχιστο την αυξημένη προστασία που διασφάλισε έως τώρα με το γράμμα και το πνεύμα του Σ.24. Με τον τρόπο αυτό θα συνεχιστεί η απρόσκοπτη προστασία των αρχαιοτήτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς, έννοιες που συνιστούν δημόσιο και όχι ιδιωτικό κεφάλαιο, και ως εκ τούτου καθιστούν υποχρεωτική τη διαχείρισή τους από το ίδιο το κράτος, ως κατεξοχήν εγγυητή του δημοσίου συμφέροντος και της αειφόρου ωφέλειας του συνόλου.

Με τιμή

Για το Διοικητικό Συμβούλιο του ΣΕΑ,

Η Πρόεδρος
Σταματία Μαρκέτου

Ο Γενικός Γραμματέας
Θεμιστοκλής Βάκουλης